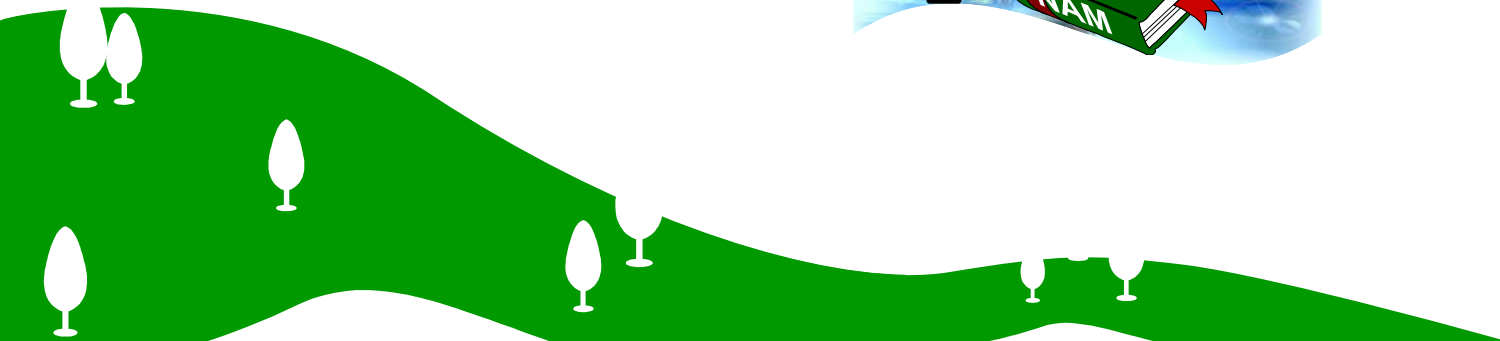

TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÝ TỰ TRỌNG TP.HỒ CHÍ MINH
KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

BÀI GIẢNG
GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ

BÀI 1

KHÁI QUÁT VỀ CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

KHOA LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ

NHÂN VĂN - SÁNG TẠO - PHÁT TRIỂN - BỀN VỮNG

BÀI 1

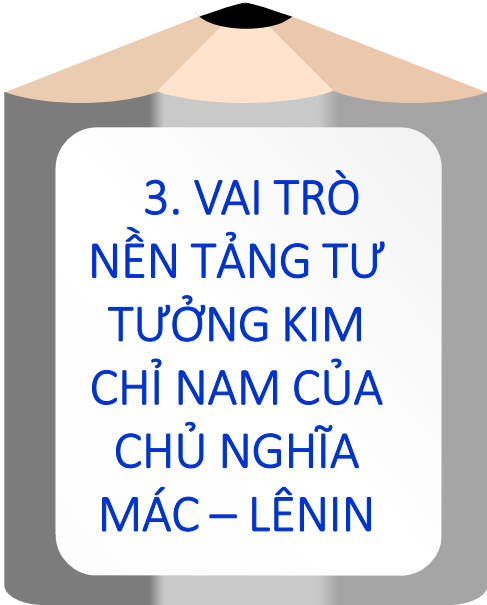
KHÁI QUÁT VỀ CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

1. KHÁI
NIỆM CHỦ
NGHĨA MÁC
- LÊNIN

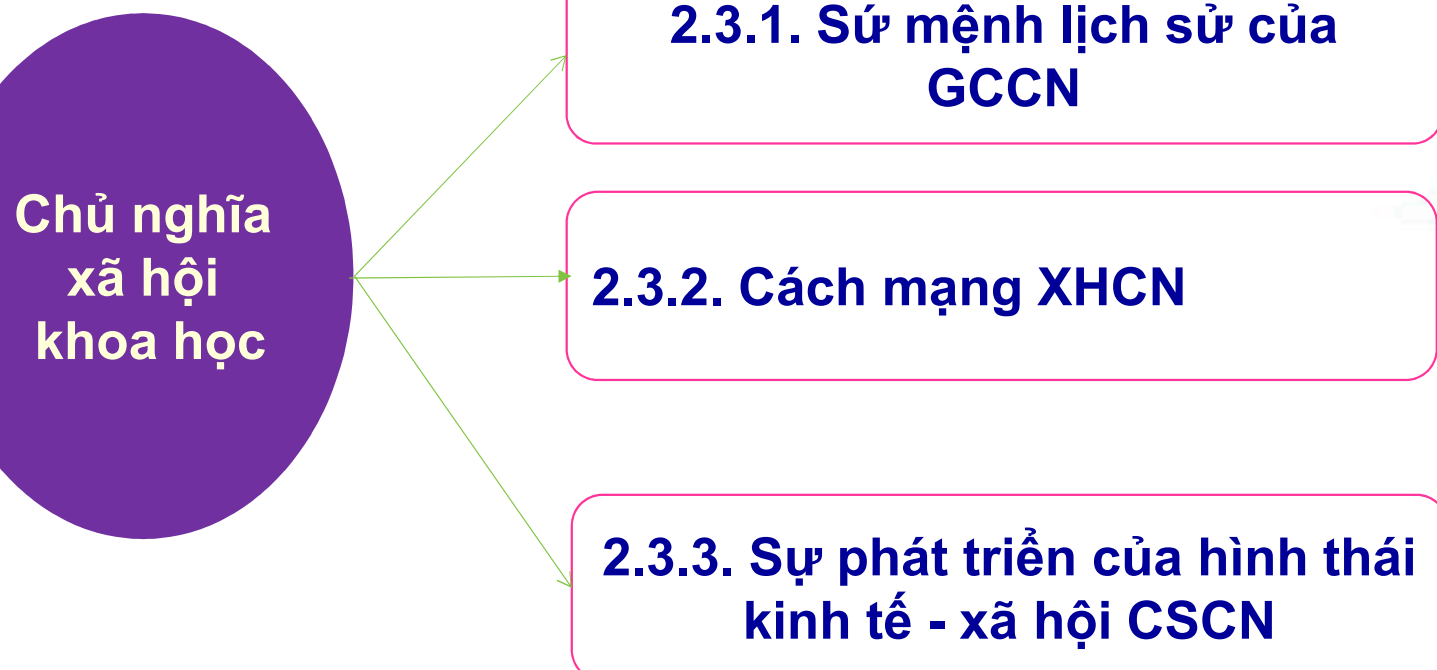
2. MỘT SỐ
NỘI DUNG
CƠ BẢN
CỦA CHỦ
NGHĨA MÁC
- LÊNIN

3. VAI TRÒ
NỀN TẢNG TƯ
TƯỞNG KIM
CHỈ NAM CỦA
CHỦ NGHĨA
MÁC – LÊNIN

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

Chủ nghĩa
xã hội
khoa học

**2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của
GCCN**

2.3.2. Cách mạng XHCN

**2.3.3. Sự phát triển của hình thái
kinh tế - xã hội CSCN**

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sự mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

▪ Định nghĩa giai cấp công nhân

Mác và Ăngghen đã dùng một số thuật ngữ khác nhau để biểu hiện khái niệm GCCN như:

- ✓ Giai cấp vô sản,
- ✓ Giai cấp vô sản hiện đại,
- ✓ Giai cấp công nhân hiện đại,
- ✓ Giai cấp công nhân đại công nghiệp,...

→ Những thuật ngữ này đều biểu thị một khái niệm thống nhất, đó là chỉ GCCN.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sự mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

- Định nghĩa giai cấp công nhân
Theo Ph.Ăngghen:

Giai cấp vô sản là một giai cấp xã hội hoàn toàn chỉ kiếm sống bằng việc bán lao động của mình, chứ không phải sống bằng lợi nhuận của bất cứ tư bản nào,

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

▪ Định nghĩa giai cấp công nhân

Trong giai đoạn hiện nay, GCCN đã có những biến đổi mới, có thể đưa ra định nghĩa GCCN như sau:

Giai cấp công nhân là một tập đoàn xã hội ổn định, hình thành và phát triển cùng với quá trình phát triển của nền công nghiệp hiện đại, với nhịp độ phát triển của lực lượng sản xuất có tính chất xã hội hóa ngày càng cao; là lực lượng lao động cơ bản tiên tiến trong các quy trình công nghệ, dịch vụ công nghiệp, trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia vào quá trình sản xuất, tái sản xuất ra của cải vật chất và cải tạo các quan hệ xã hội; đại biểu cho lực lượng sản xuất và phương thức sản xuất tiên tiến trong thời đại hiện nay.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

❖ Đặc điểm của giai cấp công nhân

Có tính chất
tiên tiến.

Có tính chất
quốc tế.

Có tinh thần cách
mạng triệt.

Có tính chất tổ
chức kỷ luật cao.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

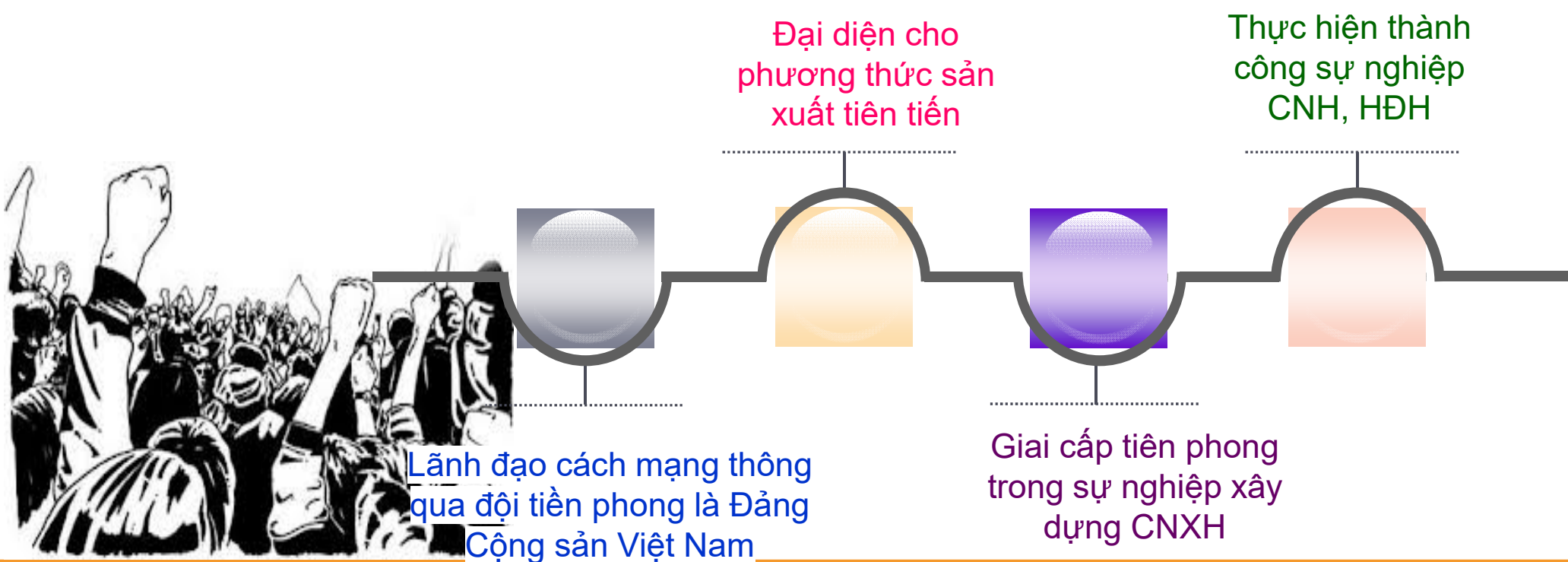
❖ Về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

GIAI CẤP CÔNG NHÂN có sứ mệnh lịch sử **lãnh đạo** nhân dân lao động **đấu tranh xóa bỏ chế độ tư bản chủ nghĩa**, xóa bỏ mọi **chế độ áp bức bóc lột** và **xây dựng xã hội mới** – XÃ HỘI CHỦ NGHĨA và CỘNG SẢN CHỦ NGHĨA.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

- Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.1. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

❖ Tất yếu hình thành chính đảng của GCCN

- Sự thất bại của PTCN tự phát giữa thế kỷ XIX khách quan đòi hỏi có lý luận khoa học dẫn đường và đảng chính trị tiên phong lãnh đạo.
- Sự kết hợp chủ nghĩa Mác-Lênin và PTCN tất yếu ra đời chính đảng của GCCN.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.2. Cách mạng xã hội chủ nghĩa

□ Khái niệm cách mạng XHCN

Là cuộc CMXH do GCCN lãnh đạo nhằm thực hiện sứ mệnh lịch sử là giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng con người khỏi áp bức, bóc lột và bất công, xây dựng thành công CNXH và CNCS trên phạm vi toàn thế giới.

Nghĩa hẹp: Chỉ một cuộc cách mạng chính trị kết thúc khi GCCN và NDLD giành được chính quyền, thiết lập được Nhà nước của GCCN và NDLD

Nghĩa rộng: Chỉ quá trình cải biến cách mạng toàn diện, triệt để, lâu dài bao gồm 2 thời kỳ...

Là việc thay thế HTKTXH TBCN bằng HTKTXH CSCN qua hai giai đoạn

Giành
CQ

XD
CNXH

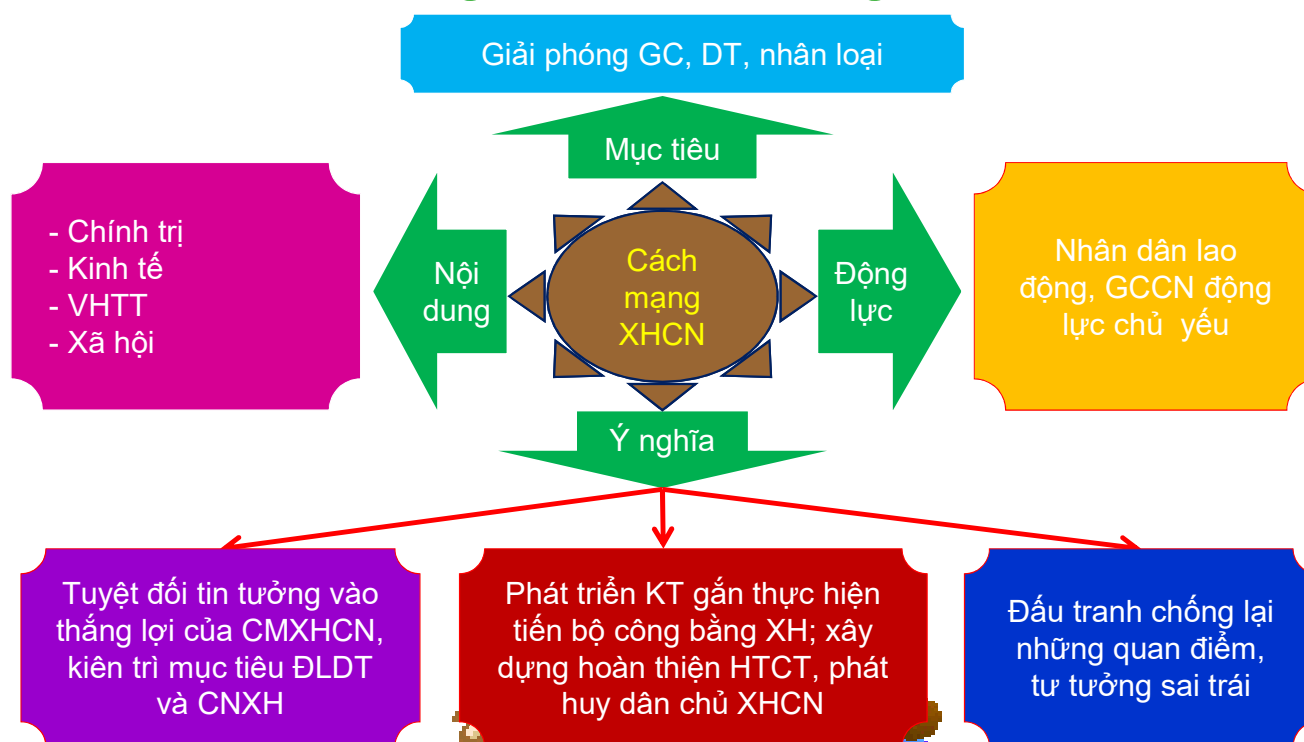
CM
XHCN

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.2. Cách mạng xã hội chủ nghĩa

□ Nội dung của Cách mạng XHCN

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

Chủ nghĩa Mác – Lênin khẳng định sau khi kết thúc thời kỳ quá độ, tiến lên CNCS tất yếu trải qua 2 giai đoạn:

Hai giai
đoạn

Chủ nghĩa xã hội

Giai đoạn thấp

Chủ nghĩa cộng sản

Giai đoạn cao

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

- Khái niệm

TKQĐ lên CNXH là thời kỳ **cải biến** cách mạng sâu sắc, triệt để, toàn diện từ **xã hội cũ** sang **xã hội mới**.

- Phân loại:

Dựa vào **điểm xuất phát** của các nước khi đi lên CNXH, có thể chia thành:

Hai kiểu quá độ lên CNXH:

- + Kiểu 1: Quá độ **trực tiếp**

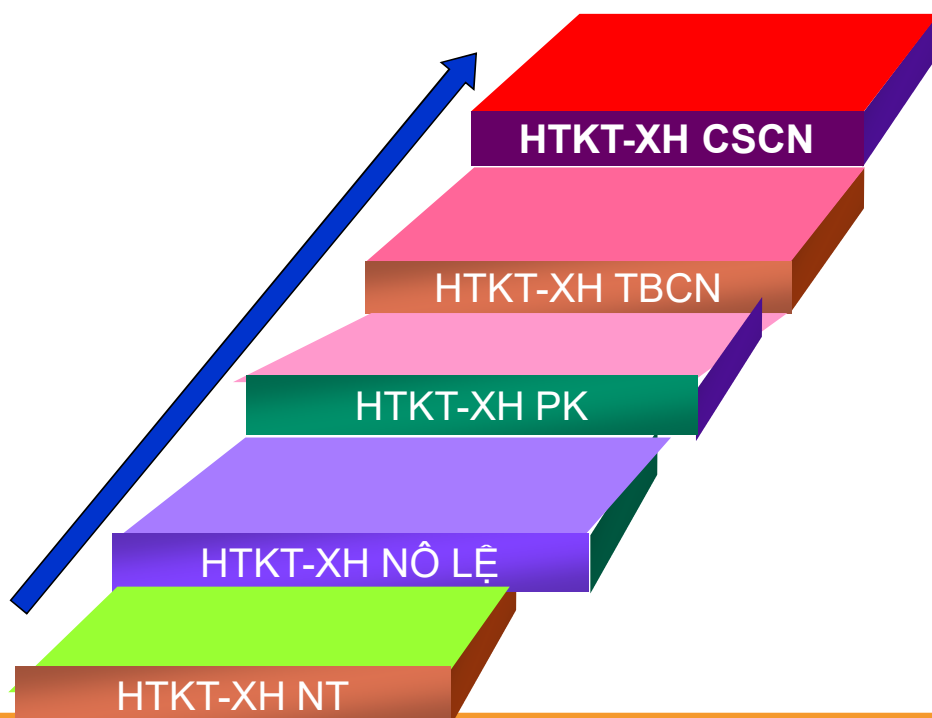
- + Kiểu 2: Quá độ **gián tiếp**

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

+ Kiểu 1: Quá độ trực tiếp

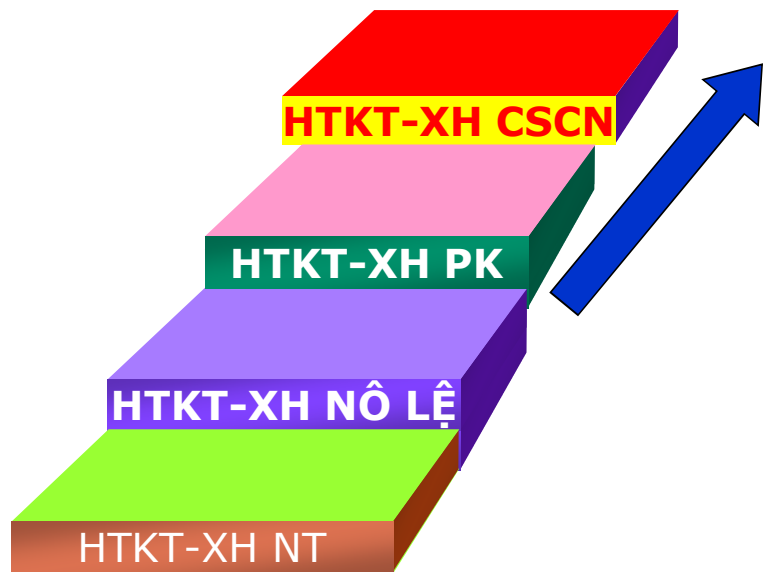

Quá độ từ CNTB lên CNXH

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH
+ Kiểu 2: Quá độ gián tiếp

Quá độ từ các quốc gia tư bản trung bình,
tiền tư bản, chưa qua CNTB lên CNXH

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

Tính tất yếu của thời kỳ quá độ lên CNXH được lý giải trên các phương diện sau:

+ *Một là*, CNTB và CNXH khác nhau về bản chất

CNTB và CNXH khác nhau về bản chất như thế nào?

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

Tính tất yếu của thời kỳ quá độ lên CNXH được lý giải trên các phương diện sau:

CNTB

- Được xây dựng trên cơ sở chế độ **tư hữu TBCN** về **tư TLSX**.

- Dựa trên **chế độ áp bức, bóc lột**.
  - **Đối kháng** giai cấp.

CNXH

- Được xây dựng trên cơ sở chế độ **công hữu** về **TLSX**.

- Không còn áp bức, bóc lột.
  - Không còn các giai cấp đối kháng,.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

Tính tất yếu của thời kỳ quá độ lên CNXH được lý giải trên các phương diện sau:

+ *Hai là, CNXH được xây dựng trên nền sản xuất đại công nghiệp có trình độ cao.*

- Cần có thời gian tổ chức, sắp xếp lại những tiền đề vật chất – kỹ thuật mà CNTB đã tạo ra cho CNXH.
- Những nước chưa qua CNTB lên CNXH, cần có thời gian dài để tiến hành công nghiệp hóa XHCN.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

Tính tất yếu của thời kỳ quá độ lên CNXH được lý giải trên các phương diện sau:

+ **Ba là**, cần có thời gian để xây dựng và phát triển những **quan hệ xã hội mới XHCN**.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

Tính tất yếu của thời kỳ quá độ lên CNXH được lý giải trên các phương diện sau:

+ **Bốn là**, xây dựng CNXH là **một công cuộc mới mẽ, khó khăn và phức tạp**, phải cần có thời gian để GCCN từng bước làm quen với những công việc đó.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

* Đặc điểm thời kỳ quá độ lên CNXH:

Đặc điểm nổi bật nhất:

Những nhân tố của xã hội mới và những nhân tố của xã hội cũ **tồn tại đan xen và đấu tranh với nhau** trên tất cả mọi lĩnh vực của đời sống xã hội

Chính trị: tồn tại nhà nước CCVS

Kinh tế: tồn tại nền kinh tế nhiều thành phần

Xã hội: tồn tại nhiều giai cấp, tầng lớp xã hội...

Văn hóa tư tưởng: tồn tại nhiều loại văn hóa tư tưởng khác nhau

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

+ Nội dung của thời kỳ quá độ lên CNXH

➤ Trong lĩnh vực kinh tế:

Phát triển lực
lượng sản xuất
xã hội

Tiến hành công
nghiệp hoá

Cải tạo quan hệ sản
xuất cũ, xây dựng quan
hệ sản xuất mới

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

+ Nội dung của thời kỳ quá độ lên CNXH

➤ Trong lĩnh vực chính trị:

1 Xây dựng củng cố nhà nước vô sản

2 Xây dựng nền dân chủ XHCN, thực hiện quyền làm chủ của nhân dân

3 Xây dựng Đảng cộng sản trong sạch vững mạnh

4 Đấu tranh chống mọi biểu hiện tiêu cực, xâm hại quyền làm chủ của nhân dân

5 Đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hành động chống phá cách mạng

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

+ Nội dung của thời kỳ quá độ lên CNXH

➤ Trong lĩnh vực tư tưởng - văn hoá

Xây dựng nền văn hoá mới XHCN

Kế thừa tinh hoa văn hoá dân tộc, tiếp thu có chọn lọc giá trị văn hoá nhân loại

Khắc phục những tư tưởng và tâm lý ảnh hưởng tiêu cực đến sự nghiệp xây dựng CNXH.

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về thời kỳ quá độ từ CNTB lên CNXH

+ Nội dung của thời kỳ quá độ lên CNXH

➤ Trong lĩnh vực xã hội:

- ☐ **Khắc phục những tệ nạn xã hội** do xã hội cũ để lại
- ☐ Từng bước **xây dựng con người mới** xã hội chủ nghĩa.
- ☐ Từng bước **khắc phục sự chênh lệch phát triển** giữa các vùng miền, các tầng lớp dân cư trong xã hội;

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về xã hội Xã hội chủ nghĩa

2.3. Chủ nghĩa xã hội khoa học

2.3.3. Sự phát triển của HT KT – XH CSCN

❖ Về xã hội Cộng sản chủ nghĩa

▪ Về mặt kinh tế:

- Là giai đoạn cao
- Những tàn dư của xã hội cũ đã bị **xóa bỏ**
- **Lượng sản xuất phát triển** cao độ
- **Của cải xã hội rất dồi dào**
- Con người thực hiện nguyên tắc phân phối ***“làm theo năng lực, hưởng theo nhu cầu”***.

▪ Về mặt xã hội:

- **Dân chủ** được thực hiện đầy đủ, dân chủ cho mọi người → dân chủ cũng không còn, **nhà nước, luật pháp** tự tiêu vong.
- **Luật pháp** trở thành phong tục, tập quán, thành quan niệm đạo đức mọi người tự giác thực hiện.
- **Con người** được hoàn toàn giải phóng, có điều kiện phát triển toàn diện.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

- ❑ Chủ nghĩa Mác-Lênin là một hệ thống lý luận khoa học, thể hiện trong toàn bộ ba bộ phận cấu thành học thuyết

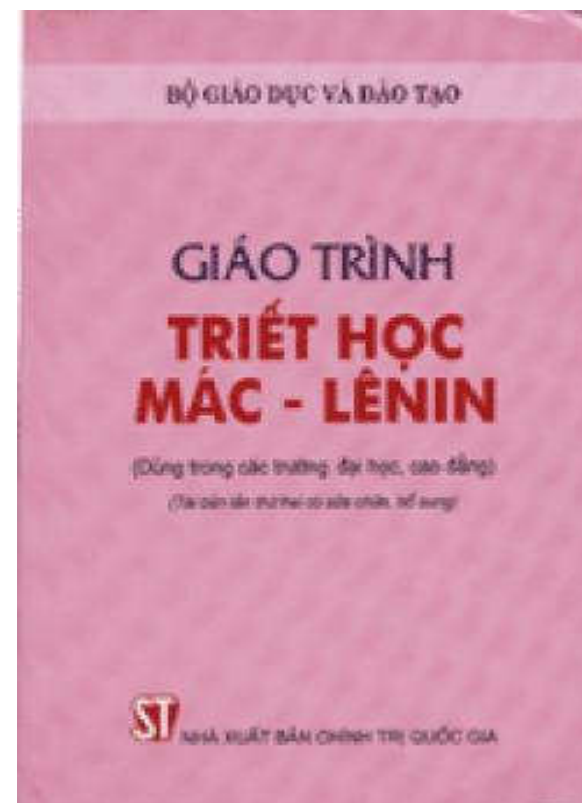

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

□ Triết học Mác - Lênin

- Là lý luận về phương pháp giải thích thế giới
- Là lý luận về phương pháp biến đổi và cải tạo thế giới

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

□ Kinh tế chính trị Mác - Lênin

- Là chìa khoá để:
  - ✓ Nhận thức lịch sử phát triển của sản xuất vật chất
  - ✓ Giải thích các hiện tượng các quá trình kinh tế đang diễn ra trong thực tiễn
  - ✓ Phân tích nguyên nhân dự báo triển vọng, chiều hướng phát triển kinh tế xã hội
- Là cơ sở khoa học để nhận thức, đề ra và thực hiện tốt đường lối, chủ trương, chính sách kinh tế của Đảng.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

☐ Chủ nghĩa xã hội khoa học

- Đóng vai trò phát hiện và luận giải về:
  - ✓ Quá trình tất yếu dẫn đến sự hình thành và phát triển hình thái KT-XH CSCN
  - ✓ Vai trò và sứ mệnh lịch sử của GCCN
  - ✓ Cách mạng xã hội chủ nghĩa
- **Trang bị, rèn luyện** cho giai cấp công nhân và nhân dân lao động bản lĩnh chính trị vững vàng, tư tưởng và lập trường cách mạng trong:
  - ✓ Đấu tranh **giành chính quyền** và trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội
  - ✓ Đấu tranh có hiệu quả **các lực lượng, các hệ tư tưởng thù địch** của các thế lực phản động chống phá sự nghiệp xây dựng CNXH.

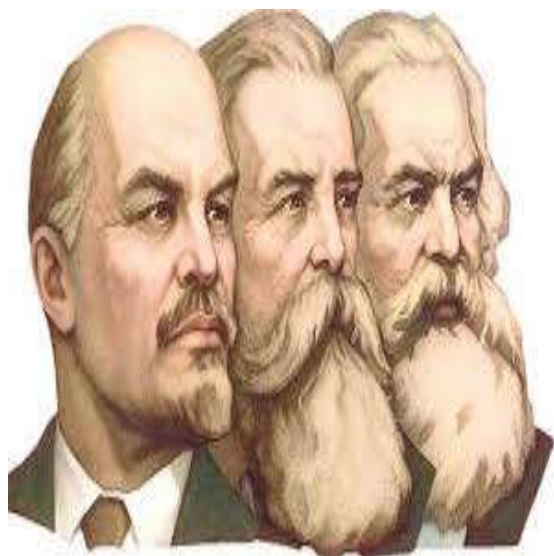
3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

- Chủ nghĩa Mác - Lênin là học thuyết duy nhất nêu rõ mục tiêu, con đường, lực lượng, phương thức giải phóng xã hội, giải phóng giai cấp, giải phóng con người

▪ Chủ nghĩa Mác-Lênin là học thuyết duy nhất:

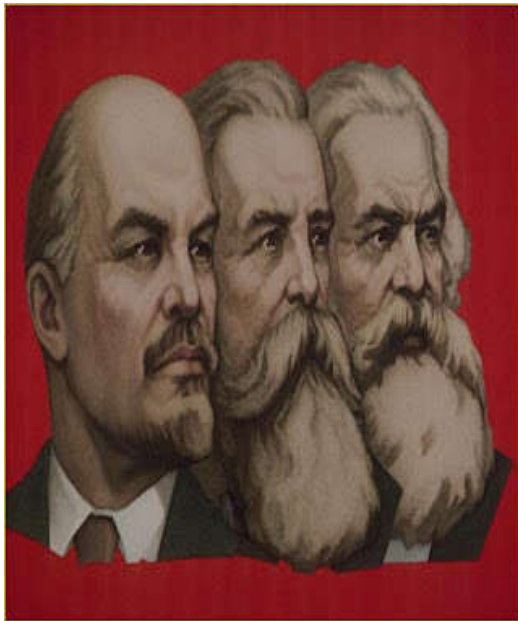
- Nêu rõ **mục tiêu** xây dựng xã hội tốt đẹp trên toàn thế giới;
- Chỉ rõ **phương hướng, lực lượng, phương thức để giải phóng** toàn xã hội khỏi mọi bất công, áp bức;
- **Giải phóng mọi giai cấp** thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, giải phóng con người khỏi mọi sự ràng buộc của chủ nghĩa cá nhân, đi tới tự do.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.1. Bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác -Lênin

- ❑ Chủ nghĩa Mác - Lênin là một học thuyết mở, sống động, không ngừng tự phê phán, tự đổi mới, bổ sung và phát triển trong thực tiễn cách mạng

Khi **ngiên cứu, vận dụng** chủ nghĩa Mác - Lênin, mỗi người phải **độc lập tự chủ**, nắm lấy **bản chất cách mạng và khoa học** của học thuyết để **vận dụng sáng tạo** vào tình hình cụ thể, khắc phục cả hai khuynh hướng tư tưởng xét lại hoặc giáo điều, máy móc.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.2. Chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các đảng cộng sản

**Chủ
nghĩa
Mác - Lênin**

Kết quả kế thừa tinh hoa trí tuệ của nhân loại

Kết quả của sự tổng kết lịch sử, thực tiễn phát triển của xã hội

Hệ thống lý luận hoàn chỉnh, chặt chẽ

Sự thống nhất hữu cơ giữa thế giới quan và phương pháp luận

Học thuyết mở không ngừng đổi mới, phát triển

Bảo vệ, đổi mới và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin là yêu cầu khách quan.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.2. Chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các đảng cộng sản

Chủ nghĩa Mác-Lênin lan rộng toàn thế giới và trở thành học thuyết phổ biến

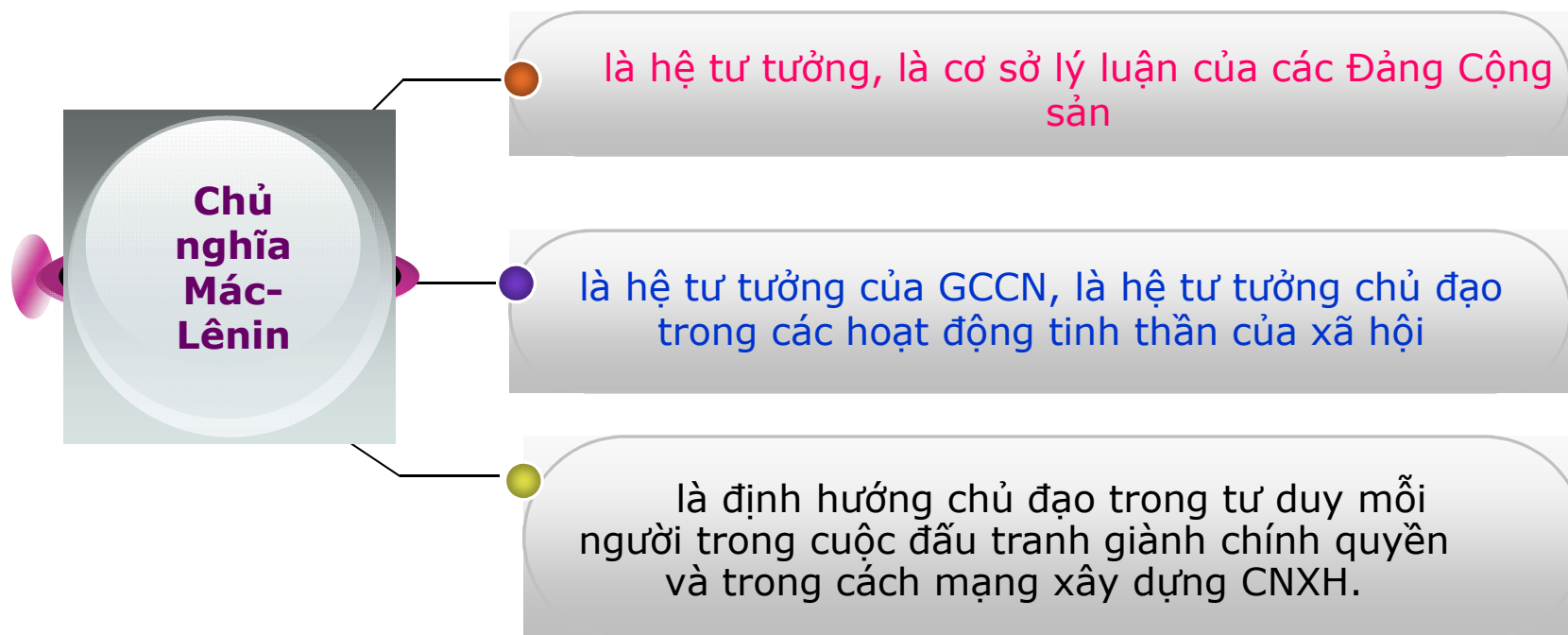
Chủ nghĩa Mác – Lênin được vào quần chúng, trở thành lực lượng vật chất to lớn cho các phong trào cách mạng

Là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các Đảng Cộng sản trong phong trào cộng sản, công nhân quốc tế, và phong trào giải phóng dân tộc.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

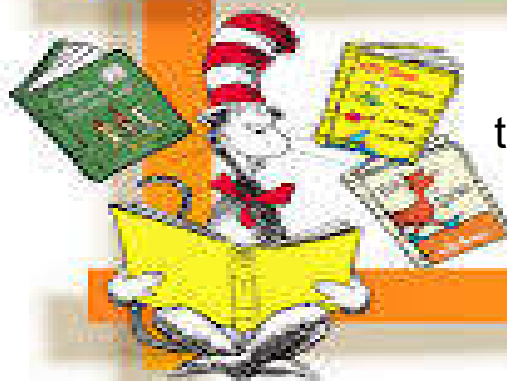
3.2. Chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các đảng cộng sản

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.2. Chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các đảng cộng sản

Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định:

Cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của Đảng và sự nghiệp cách mạng của nhân dân.

3. VAI TRÒ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG, KIM CHỈ NAM CHO HÀNH ĐỘNG CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

3.2. Chủ nghĩa Mác-Lênin là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của các đảng cộng sản

Học tập, nghiên cứu chủ nghĩa Mác – Lênin:

- Hiểu rõ mục đích, con đường, bước đi của sự nghiệp quá độ xây dựng chủ nghĩa xã hội;
- Có tầm nhìn rộng, chủ động sáng tạo trong công việc, khắc phục chủ nghĩa giáo điều, máy móc, tư tưởng nôn nóng và các sai lầm khác.

-Thank you-